

PƆLU KALATA'N M'Ɔ HELELI NWANLIN KOLƆSU ASƆNIN MMA'N-MƆ'N

M'Ɔ wƆ nun'n

Anun, Kolɔsu ti Azi mân nun anun elɔ kulo kun. Ene be fele Azi mân sɔ'n Tuluki. Asɔnun'n m'ɔ wɔ ebele'n, Pɔlu amannɔn kun, be fele yɛ Epafalasi, y'ɔ bɔli ɔ. Pɔlu muonun a ngɔ elɔ lé. Nan Epafalasi walɔ bɔli yɛ amannɛ ke ato ngehelefove mmie-mɔ le tan asɔnun mma'n-mɔ anyɔnsu. Pɔlu kɔ hele kalata ehi kɔ wowula asɔnun mma'n-mɔ anwɔnsele ke be li ngehele kpa nun asu nán be yáci ato ngehele'n be tú. Mɔ Pɔlu 'kele kalata ehi'n, anun ɔ la fiadi. Ɔ soman ke Pɔlu heleli kalata ehi nun Efezi asɔnun mma'n-mɔ nun Filemon die'n-mɔ kwalaa nun kun.

Pɔlu 'bɔ yɛ kalata ehi ehele nun abu'n, ɔ yɔli asɔnun ɔ lali Nyanmian asɔ wɔ Kolɔsu asɔnun mma'n-mɔ dunman nun (1.1-14). Ehi anzin, Pɔlu le kacɔ bé yɛ ngehele'n mɔ nun y'ɔ hanlin Zozi Kilisi anwɔn ejɔle ɔ nun like mɔ Zozi yɔli manlin bé'n (1.15-2.3). Zozi ti Nyanmian Awa, yɛ y'ɔ bɔli ninngɛ kwalaaatin ɔ. Yɛ ewue'n m'ɔ wuli kulɔwa nun asu'n y'ɔ man ye nun Nyanmian yé afian a se ɔ. Kalata nun ati 2.4-25, Pɔlu le kele ke Ejɔlekpa nun anwɔn ngehele die'n, ɔ nun mɔ ato ngehelefove'n-mɔ kekele yɛ bé afian elɔ'n ti man kun. Ɔ sanlin ke Zufu'n-mɔ nun Geleki'n-mɔ ngehele'n m'ɔ tu de nyanmiansu mmɔfove'n-mɔ'n, ɔ nun mmian nun ekpe, ɔ nun Zufu'n-mɔ feti'n-mɔ, ɔ nun mala mmie-mɔ, ɔ nun cilie-mɔ, ato ngehelefove sɔ'n-mɔ a han yɛ kwalaa a bɔ nun yê be le kekele ɔ. Kalata nun ati 3.1-4.6, Pɔlu le kacɔ asɔnun mma'n-mɔ

ke be si be nanndi wo kun eyole'n mo be nun ye Min Zozi Kilisi b'a yo'n. Kalata nun agualie nun (4.7-18), Polo a fa ahin ebisa nun yi ti anwon ngalie o'a wula nun.

Ahin ebisa

¹ Min Polo mo Nyanmian a hulo ke n gaci Kilisi Zozi bafue'n, min nun anianman Timote ye ye le kele kalata ehi o.

² Ye le kele kalata ehi ye nwan emo mo be wo Kolosu kulo nun aso ebela'n. Anianman-mo, emo mo be nun Kilisi a yo kun, mo o'a man emo anwon a ti, mo be nanndi yi atin nun aso'n, ye 'bisa emo ahin. Nyanmian mo ti ye Si'n, o nwun emo anwon anwunnvoe, ese o man emo alba cici be nwun.

Asina nun asonin eyole

³ Mele biala mo ye 'sele ye man emo'n, ye da Nyanmian mo ti ye Min Zozi Kilisi Asi nun asi wo emo dunman nun.

⁴ Ye da Nyanmian asi, o sanlin ke y'a ti ke emo de Zozi Kilisi be di, ese menian'n-mo kwalaa mo be ti ye Min Nyanmian Kpili menian'n, emo kulo be.

⁵ Dedi'n nun ehulo'n mo emo le yi'n, o fi anyindasue like'n mo Nyanmian a fa a sie emo wo nyanmianso elo'n. Anyindasue like so'n, be lili moa be hanlin yi nwun ejole be heleli emo mele mo be 'kan Ejolekpa'n mo ti ananhale ejole'n be kele emo'n.

⁶ Ejolekpa'n le tele o fa man'n lika kwalaaatin, ese o le man menian'n-mo abalabo'n kaci ke emo die nun a kaci'n. Afi cian mo be bolu Ejolekpa so'n be heleli emo nun ala ye emo nwunlin ke kanngo Nyanmian si anwunnvoe sakpa o.

⁷ Ejòlekpa sò'n, yé manngòn kpa Epafalasi m'ò nòn yé di junman kòn'n, y'ò bəli heleli emò ɔ. Ɔ di yé ja nun ɔ di Kilisi junman'n kanlanman kpa wə emò afian ɛlɔ.

⁸ Ehulo'n mɔ Nyanmian Wawε nɪn a fa a wula emò anun, mɔ emò fa kulo bé nwòn'n, ɔ'a han yí nwòn ejòlɛ ɔ'a hele yé.

⁹ Ehika ati, ɔ fi cian mɔ yé tɪli emò angan'n, cian daa yé yò asònin yé man emò. Yé lɛ sɛlɛ Nyanmian kɛ ɔ mán yí Wawε'n héle emò ngelɛ kpa ɔ mán emò nyán ajònlɪn bɛ nwún like m'ò kulo kɛ emò yò'n kpa bɔkɔɔ.

¹⁰ Ebelɛ nɪn anun yê emò 'ba hɔala bɛ yò like mɔ yé Mɪn kulo'n, nán emò enanndiɛ nɪn a sɔ yí nyɪn atɪn biala asɔ. Emò 'ba bɔ bala mgbakpa ngacile'n kɔalaatin, ɛsɛ emò 'ba nwun Nyanmian bɛ kɔ bé nyunnun.

¹¹ Yé lɛ sɛlɛ Nyanmian kɛ ɔ fá yí anunminnyanmòn tunmin'n ɔ wówula emò anwɔnsɛlɛ, ɔ mán emò bɔ mɔndɪnlɪn bɛ tɪla bé ahɔnlɪn wə yalɛ elie ngacile biala anun.

¹² Emò lí fɛ bɛ lá Nyanmian m'ò tɪ Siɛ nɪn asɪ. Ɔ sanlɪn kɛ yí anunminnyanmòn mán nɪn anun ninngɛ'n mɔ ɔ'a sesie ɔ'a man bé mɔ bɛ tɪ yí diɛ'n, ɔ'a man emò a nyan ninngɛ sò'n bie.

¹³ Ɔ'a le yé fi awosin tunmin nɪn anun, ɔ'a fa yé ɔ'a sie yí ehulo Baa'n belemgbin mán nɪn anun.

¹⁴ Baa sò'n, ɔ'a tua yé ti kalɛ ɔ a le yé fi ɛtɛ nɪn anun ɔ'a man y'a nyan ɛtɛ face.

Kilisi tɪ kpili tala ninngɛ'n kɔalaatin

¹⁵ Nyanmian mɔ bɛ nnwun man yí'n, yí nvonin-nin y'ò le Kilisi. Ɔ sanlɪn kɛ Kilisi anun yê yé nwun kɛ Nyanmian kpɪn tɪ yí nɪn ɔ. Anɪn Kilisi

wɔ ɛbɛɛ asannan nán b'a bɔ ninngɛ'n kwalaaatin. Ɔ ti ninngɛ'n kwalaaatin mɔ Nyanmian a bɔ nɪn asu kpain.

¹⁶ Ɔ sanlɪn kɛ Nyanmian nanndɪ Kilisi su yê ɔ bɔli ninngɛ kwalaa ɔ. Anwunno ɛɔ dɛ ɔ, asɪ ɛwa dɛ ɔ, mɔ bé nyɪn nwun yí ɔ, mɔ bé nyɪn nnwun man yí ɔ, wawɛ'n-mɔ mɔ bɛ di kpain nɪn ɔ, bé mɔ bɛ le tunmin nɪn ɔ, bé mɔ bɛ sie mân nɪn ɔ, Nyanmian nanndɪ Kilisi su yê ɔ bɔli ninngɛ'n kwalaaatin ɔ. Yí kwalaa ti Kilisi dɛɛ.

¹⁷ Asannan nán mân nɪn a bɔ yí bu'n, anɪn Kilisi wɔ ɛbɛɛ dada angɔnmɪn. Yí dunman nun yê eyuadɪ'n jin yí ja nun ɔ.

¹⁸ Asɔnɪn'n m'ɔ ti kɛ sɔanlan baka'n, yí ti'n y'ɔ le Kilisi. Bé mɔ bɛ fi ewue mma'n-mɔ afian bɛ 'ba tinngɛ bɛ nyan ngɔan'n, Kilisi y'ɔ li bé ti ɔ.

¹⁹ Afɪ Nyanmian a yɪ yí nwɔn kpa bɔkɔɔ wɔ yí Wa nɪn anun.

²⁰ Nyanmian nanndɪ yí Wa nɪn asu ɔ nɔn eyuadɪ'n b'a sesie bé afian. Nyanmian a man yí Wa nɪn a wu kɔlɔwa nɪn asu yí moja nɪn a gua asɪ, ɔ'a man ɔ nɔn anwunno ɛɔ nɔn asɪ ɛwa ninngɛ'n kwalaa b'a sesie bé afian.

²¹ ɛmɔ kɔsu, daba anɪn ɛmɔ kpɔ Nyanmian ɛmɔ nɔn yí nni man. Ɔ sanlɪn kɛ ɛmɔ ajɔnlɪn'n ti ɛtɛ, ɛsɛ ɛmɔ nyɔ man nyɔlɛ kpa.

²² Nan sian dɛɛ, yí Wa nɪn anwɔnnaan nun ewue'n m'ɔ wuli nɪn ati, Nyanmian a sesie yí nɔn ɛmɔ afian. Ɔ man ɛmɔ kwalaa bɛ fite yí nyunnun anwɔntɛ nɪn, ɛmɔ anwɔn saun, bɛ nnyan man ɛmɔ anwɔn ɛjɔlɛ ɛtɛ fíi bɛ ngan man.

²³ Nan kɔsu, ɔ sɛ kɛ ɛmɔ tíla bé dedi nɪn anun kpɔlɔ bɛ sɔ ndian kpa wɔ yé Mɪn nɪn. Nán bɛ yaci bé

nwɔn nun maan anyɔndasɔɛ like'n mɔ ɛmɔ a ti yɪ nwɔn ɛjɔɛ wɔ ɛjɔɛkpa nun anun'n tɔ fun ɛmɔ. Afi ɛjɔɛkpa sɔ'n mɔ ɛmɔ a ti'n, mɔ mɪn Pɔɔɔ m'an kaci sɔ akɔa'n, b'a bɔ b'a hele mɔn nun anun menian'n-mɔ kwalaaɪn.

Pɔɔɔ ɛfɛ'n

²⁴ Sian'n, sɛ mɔn fɛ wɔ ɛmɔ dunman nun an, mɔn di yɪ nwɔn fɛ. ɔ sanlɪn kɛ Asɔnɪn'n m'ɔ ti Kilisi anwɔnnaan'n dunman nun, ɛfɛ mɔ mɔn fɛ wɔ mɪn kpolo nun'n, mɔn 'gua yɪ bɔ kɛ Kilisi muonun fɛɪ dede ɔ gualɪ yɪ bɔ'n.

²⁵ Kilisi Asɔnɪn sɔ'n dunman nun yɛ Nyanmɪan a yɪ mɪn kɛ m mɔka ɛmɔ ɔ. Nyanmɪan a yɪ mɪn kɛ n gɔn yɪ Nɔan ɛjɔɛ'n kwalaa n gɛɛ menian'n-mɔ.

²⁶ Afi ɛjɔɛ sɔ'n, daba anɪn ɔ ti nɔɪalɛ nun ɛjɔɛ man menian'n-mɔ. Nan ɛnɛ dɪɛ, Nyanmɪan a bɔ yɪ tɛtɛɛ nun ɔ'a man bɛ mɔ bɛ ti yɪ dɪɛ'n.

²⁷ Bɛ yɛ Nyanmɪan hulɔɪ kɛ ɔ yɪ nɔɪalɛ nun like'n maan bɛ nwun yɪ ɔ. Nɔɪalɛ nun like sɔ'n ti anyanbɛnwɔn like, ɔ ti ɛnyɪnmɪan like man menian'n-mɔ kwalaaɪn mɔ bɛ ti man Zufɔ'n. Nɔɪalɛ nun like sɔ'n y'ɔ le Kilisi m'ɔ wɔ ɛmɔ nun'n. ɛhɪ y'ɔ man ɛmɔ le anyɔndasɔɛ kɛ ɛmɔ 'nyan yɪ anunminnyanmɔn'n bɛ ɔ.

²⁸ ɛhɪka ati yɛ yɛ bɔ Kilisi anwɔn ɛjɔɛ'n yɛ keɛ menian'n-mɔ kwalaa ɔ. Yɛ kannzɔ bɛ, ɛsɛ yɛ kekeɛ bɛ ninngɛ sɔ'n-mɔ kwalaa nɛɛɛ sɔ, nɔn biala m'ɔ ɔ'a fa yɪ nwɔn ɔ'a man Kilisi nun a tɪnngɛ fɔɔn wɔ Nyanmɪan anyunnun.

²⁹ Yɪ sɔ ati, anwɔnsɛɛ kpɪɪ'n mɔ Kilisi a fa a wula mɪn nun'n, mɔn bɔ mɔndɪnlɪn mɔn fa mɔn di junman sɔ'n.

2

¹ Ehi, min kulo ke emɔ nwun nun ke mɔndɪnɪn kpili'n mɔ min bɔ'n, min fe min man emɔ nɔn Laodise kulo nun asu asɔnɪn mma'n ɔ nɔn bɛ kvalaa mɔ be nzi man mɪn'n.

² Min di junman sɔ'n min man emɔ alva ciɪ bɛ nwɔn, bɛ nɔan se bɛ nwɔn be kulo bɛ nwɔn, ese ngele'n fɔtɔ bɛ kpa bɔkɔɔ maan be si Kilisi m'ɔ ti Nyanmian nɪalɪe nun like'n.

³ Afi Kilisi anun yê Nyanmian man sɔanlan kvala ke ɔ nwun yɪ Nyanmian muonun kpa bɔkɔɔ, ese ɔ kvala ɔ nwun ngele maan ɔ bu su ɔ.

⁴ Min kan yɪ sɔa min man emɔ ti, nán emɔ a mman man sɔanlan fíí a ngolo man yɪ nɔan nun ɔ'a nnaka man emɔ.

⁵ Se n wɔ mɔa bɔbɔ a, mɪn ti wɔ emɔ asu, ese min di emɔ anwɔn fe. Ɔ sanɪn ke emɔ anɔan se bɛ nwɔn yê dedi'n mɔ emɔ le yɪ wɔ Kilisi anun'n, emɔ le nun kpolo.

Zozi Kilisi ti yê like kvalaatin

⁶ Kemɔ emɔ a le Kilisi Zozi ke bɛ Min'n, emɔ mán be enanndɪe'n nɔn yɪ dɪe'n yɔ kɔn.

⁷ Ɔ fi ejɔle'n mɔ be hanɪn be heleɪ emɔ'n, emɔ fá bɛ susuguasu'n kvalaa be gúa Kilisi su be sɔ ndɪan wɔ yɪ nun, nán be lá yɪ asɪ kpa.

⁸ Emɔ nɪan bɛ nwɔn kpa, nán sɔanlan fíí a ngekele man emɔ amanmuo m'ɔ fi kulo menian ngele'n ɔ'a nnaka man emɔ. Ngehele sɔ'n-mɔ, kulo menian'n-mɔ ɔ nɔn Abɔnsanmɔn nɔn yɪ sasɔ'n-mɔ yê be kekele ɔ, nan nán Kilisi y'ɔ kekele ɔ.

⁹ Afi Kilisi sɔanlan baka'n muonun anun yê be nwun Nyanmian kpa bɔkɔɔ ɔ.

10 Ǿ man se emō le Kilisi m'ō di tunmin kwalaa asu kpain nun an, anun emō le like biala kwalaaatin.

11 Kɔn eyōle'n mō emō nun Kilisi b'a yō'n, yī nzōle'n m'ō kele ke emō nun yī ti kōn'n, y'ō le emō mmian nun ekpe'n. Mmian nun ekpe sō'n y'ō le nyōlie ete ete'n-mō mō ō'a yī yé nun ō'a fite'n. Kilisi y'ō di junman sō nun ō, nán ō fi man kulo sɔanlan.

12 Afi mēle mō be sōnunlun emō'n, ō ti ke emō nun Kilisi b'a wu. Yē kemō emō de di ke Nyanmian le tunmin ō'a man Kilisi fi ewue nun ō'a tinnge'n, ō ti ke emō nun Kilisi be fi ewue nun b'a tinnge.

13 Emō mō daba anun b'a wu wō bé ete'n-mō anun'n, afi anun emō ti man Nyanmian menian'n, sian diē, Nyanmian a nwun yé nwōn anwunnvoe, ō'a man emō nun Kilisi b'a nyan ngvan. ō'a fa yé ete'n-mō kwalaa ō'a hye yé.

14 Yé nyōlie ete ete'n-mō ti ke kale. Yī nwōn kalata mō be hēlēl'n kele ke y'a tōn mala. Yī ti, kale sō'n dunman nun, ō se ke be kun yé. Ehi, yé m'ō se ke be kun yé'n, Kilisi a kaci yé ō'a man b'a hun yī kōlōwa nun asu yé kale'n dunman nun.

15 Kilisi a wu kōlōwa nun asu. Ebele yē Nyanmian sɔnlun ō lili mmōnsanmōn'n-mō asu kunnunmun ō lelī bé tunmin'n kwalaa ō. Ǿ ti ke sahinlan mō ō'a li kunnunmun elōe nun ō le fa yī nganga'n-mō kele bagua nun ō.

16 Ehika ati, m'ō tō de alie, nun nzan, nun cilie'n-mō, ō nun Zufu'n-mō feti elie ke sala m'ō kō fi fufōle nun anwōn feti'n anaan enwōnmian ele cian m'ō ti cunnjun man Zufu'n-mō'n, se be bua emō ndee, ō sanlun ke emō nni man sɔ a, nán be di yī nwōn yale.

17 Ehi kwalaa ti ke like kpa'n m'ō le ba'n wawe. Like kpa sō'n y'ō le Kilisi muonun.

18 Yí ti, bé mɔ be kulo bé nwɔn asɪ bebele be yɔ asɔnɪn be sɔ nyanmiansɔ mmɔfɔe'n-mɔ, mɔ eɛ ninngɛ mɔ be kɔ nwun yí wawe nun nɪn anwɔn cɪan bé kpa'n, sɛ be kan be kele emɔ ke emɔ a minlin, ɔ sanlin ke emɔ nyɔ man ninngɛ sɔ'n-mɔ bie a, nán be di yí nwɔn yalɛ. Be tu bé nwɔn mgban, bé muonun bé ajɔnlin nɪn asɔ yê be di ɔ.

19 Be nva man bé nwɔn be mmɔ man Kilisi m'ɔ li yé ti'n. Afi Asɔnɪn'n tɪ ke anwɔnnaan, yí ti'n y'ɔ le Kilisi. Yí lɪlɪ y'ɔ man anwɔnnaan'n like di, ɔ man ɔ tɪ akpɔle ɔ nyin ke Nyanmian le kpɔnnde yí nɪn ɔ.

Emɔ nun Kilisi b'a wu

20 Emɔ nun Kilisi b'a wu, be nun mmɔnsanmɔn'n-mɔ mɔ be sie mân nɪn afian a tɪ. Nan ɔ yɔ sɛ mɔ afi emɔ bɔ bé abalabɔ'n ke emɔ tɪ ete mân'n diɛ'n? ɔ yɔ sɛ mɔ mân'n mala'n nun yí ngehele'n-mɔ asɔ yê emɔ di'n?

21 Mân'n nwan: “N'ɛ fa ehi!”, “N'ɛ di ehi!”, “N'ɛ kan ehi!”.

22 Alɛ mɔ be di be je be gua'n, yí nwɔn mala nun ngehele mɔ mân'n kele nɪn anɪn.

23 E nwun kulo menian'n-mɔ mala sɔ'n-mɔ a, e 'ba se ke ngele ejɔle m'ɔ fi Nyanmian elɔ ɔ. Afi ke be kulo ke be sɔ Nyanmian'n yê be yɔ ɔ. Be yɔ bé nwɔn ke be tɪ menian mɔ be bebele bé nwɔn asɪ be kele bé nwɔnnaan'n yalɛ kpa. Nan ehi kwalaa tɪ mgban. ɔ sanlin ke ɔ man ye nni man yé abalabɔ ete nɪn asɔ kunnunmun.

3

Emɔ nun Kilisi be fi ewue nun b'a tinngɛ

1 Emɔ nun Kilisi be fi ewue nun b'a tinngɛ. Yí ti, emɔ kpɔnnde nyanmiansɔ elɔ ninngɛ'n-mɔ. Yí bu

y'ɔ le ke emɔ bɔ́ bala m'ɔ sɔ Nyanmian anyun. Afi nyanmiansu elɔ yê Kilisi wɔ ɔ, ɔ ti Nyanmian fama su.

² Yí ti, emɔ mán nyanmiansu elɔ ninng'e'n-mɔ anwɔn ejɔle hían emɔ ɔ tála asɪ ewa di'e'n-mɔ.

³ Ɔ sanlɪn ke emɔ a wu yê emɔ ngwan'n fia Kilisi m'ɔ non Nyanmian be ti munmuan kon nin anun.

⁴ Nan mele mɔ Kilisi m'ɔ man emɔ ngwan'n 'ba yɪ yí nwɔn kele menian'n-mɔ'n, ɔ non emɔ yê ɔ 'ba fite wɔ yí anunminnyanmun nin anun ɔ.

Nyɔ́le daba'n non nyɔ́le fufɔ́le'n

⁵ Ehika ati, emɔ yáci asɪ nin asu ewa ninng'e ete'n kwalaa be gúa. Ninng'e sɔ'n-mɔ y'ɔ le satɪlɪfɔe ɔ non ajɔnlɪn ete ete'n-mɔ, ɔ non anwɔnnaan'n nyɔ́le m'ɔ kulo m'ɔ wɔ emɔ asitanlan nin anun'n, ɔ non anyɪnbɔɔ, ɔ non acebe. Acebe eyɔ́le'n kusɔ ti amwan esɔ'n bie.

⁶ Nyɔ́le ete sɔ'n-mɔ ati y'ɔ man Nyanmian sikpe'n ci bé mɔ be mman man yí anyɪnnzɔ nin ɔ.

⁷ Emɔ kusɔ, daba mɔ emɔ nzi man Nyanmian'n, ke anɪn emɔ asitanlan'n ti yí nin anɪn.

⁸ Nan sian di'e, emɔ yáci ehɪ kwalaa be gúa: eya efe, ahɔnlɪn kpili, ati anun ete ninng'e, ɔ non menian anwɔn ejɔle ete ehan. Yê nán be man ejɔle ete fíí fi bé non fite.

⁹ Nán be di ato be kele bé nwɔn fíí kún. Ɔ sanlɪn ke nyɔ́le ete ete m'ɔ wɔ emɔ asitanlan nin anun daba'n, emɔ a yaci a gua.

¹⁰ Emɔ a nyan asitanlan fufɔ́le. Emɔ le kaci ke Nyanmian muonun m'ɔ bɔ́li emɔ'n be sɪ yí kpa bɔ́kɔ́ be kɔ́ bé nyunnun.

¹¹ Yí ti, se emɔ a kaci menian nɔ́fɔ́le a, anɪn ɔ le man ke bia ti Zufɔ, anaan bia ti man Zufɔ, b'a kpe

bia mmian nun, anaan be kpeli man bia mmian nun. Ō le man ke bia anyin a ti, anaan bia anyin tili man. Ō le man ke bia ti kanga, anaan bia ti man kanga. Nan m'ɔ cian'n y'ɔ le Kilisi. Kilisi wɔ bé kwalaa mɔ be de yi be di nin asitanlan nin anun.

¹² Ehi, Nyanmian a hulo emɔ, ɔ'a kpa emɔ maan b'a kaci yi anwontie menian. Yi so ati, emɔ nwun ehinlin-mɔ anwon anwunnvoe, be yɔ ahunnunye, be bebele be nwon asi, be to be ahonlin asi betee, ese be si abotale.

¹³ Emɔ tila be ahonlin be yaci be nwon sa be hye be nwon. Se ɔ di ke swanlan bie fe yi manngon anwon eya a, ɔ fa hye yi. Afi kemɔ Kilisi a yaci emɔ anwon sa ɔ'a hye emɔ'n, emɔ kusu yaci be manngon'n-mɔ anwon sa be hye be.

¹⁴ Like kwalaa mɔ emɔ 'yɔ'n, emɔ yɔ yi ehulo nun, emɔ man be nwan se be nwon kpa bakoo.

¹⁵ Kilisi man emɔ alba cici be nwon. Afi alvacicie so nin ati ye Nyanmian a fele emɔ ɔ'a man be non Kilisi a yɔ munmuan kon ɔ. Yi ti, emɔ nwun ye be la yi asi.

¹⁶ Emɔ man Kilisi Anwan Ejole'n wɔwɔlo emɔ kpa, ɔ ha emɔ asitanlan nin anun. Ngele'n kwalaa mɔ Nyanmian a fa a man emɔ'n, emɔ fa be hehele yi ninng'e'n, ese be fa be tu be nwon fɔɔ. Ye'n mɔ Nyanmian a yɔ emɔ'n, emɔ nwun yi be yi be kunnun bakoo be to Izalaye ejue'n-mɔ, ɔ non mɔ Wawe Nwanzan-nwanzan'n ko hele emɔ'n be yi Nyanmian aye.

¹⁷ Emɔ like eyole nun o, emɔ ejole nun o, yi kwalaa mɔ emɔ le yɔ'n, be yɔ wɔ ye Mun Zozi dunman nun, nan ɔ nanndi yi so, emɔ a la Nyanmian m'ɔ ti Sie nin asi.

Asɔnɔn mma'n-mɔ abalabɔ'n

18 Ehi, emɔ mmalasua'n-mɔ, emɔ bébele bé nwɔn asɔ bé mán bé hun-mɔ. Yé Mɔn anyunnun, m'ɔ se ke emɔ yɔ nɔn anɔn.

19 Emɔ mmelenzua'n-mɔ, emɔ kusɔ húlo bé yɔ-mɔ, nán be momunlan bé nyunnun be kele bé.

20 Emɔ mmatɔnman'n-mɔ, emɔ mán bé sɔ nɔn bé nin-mɔ anyɔnnzɔ wɔ like biala anɔn. Afi yí sɔ yê yé Mɔn kulo ɔ.

21 Emɔ mɔ be ti siɛ nɔn nian'n, nán be kan bé mma'n-mɔ eya maan bé nwɔn bubu bé.

22 Emɔ mɔ be ti nganga'n kusɔ, emɔ mán bé mɔn-mɔ mɔ be wɔ asɛ nɔn asɔ ewa nɔn anyɔnnzɔ wɔ like biala anɔn. Emɔ amɔn'n-mɔ anyunnun, nán be yɔ bé nwɔn ke menian mɔ be le di junman be kpɔndɛ efɔa, kusɔ be kaci bé nzin an, anɔn emɔ a bubu bé sa ɔ nɔn be ja b'a tanlan sɔ. Nan kemɔ emɔ man yé Mɔn anyɔnnzɔ'n, emɔ yí bé kunnun be lí bé junman'n.

23 Junman biala mɔ emɔ 'di'n, emɔ yí bé kunnun be lí yí kanlanman kpa. Emɔ lí yí ke be le di be man yé Mɔn, nan nán kulo menian'n-mɔ yê emɔ le di man bé ɔ.

24 Afi Mɔnlan kpa'n mɔ emɔ le sɔ yí'n y'ɔ le Kilisi. Yí ti, emɔ káci ke ajâ'n mɔ Nyanmian a fa a bɔ emɔ anɔhuba'n, Kilisi yê ɔ 'man emɔ asa 'kan yí ɔ.

25 Nan sɔanlan m'ɔ yɔ nyɔlie ete'n, ɔ 'nyan yí ete nɔn anwɔn ahatua. ɔ sanlɔn ke Nyanmian diɛ, ɔ nɔnlan man menian'n-mɔ anyunnun ɔ mmu man bé bi.

4

1 Emɔ kusɔ mɔ emɔ ti mɔnlan'n, emɔ nɔn bé ngua'n-mɔ sín atɔn m'ɔ ti fóón, ɔ ti sese nɔn asɔ. Eɛɛ,

nán man emə alva fi ke emə kusu le Minlian kun. Minlian sɔ'n wə nyanmiansu elɔ.

Afutu nun ngalie

² Emə bɔ mɔndɪnlɪn be tɔnlan mmɔtɔe eyɔle nun anun, be mán bé nyɪn kpála, ese be lá Nyanmian asi.

³ Mele mɔ emə 'sele Nyanmian'n, emə séle bie be mán yé kusu maan Nyanmian kpé atɪn kpa ɔ mán ye hán yí Nwan Ejɔle'n, ye bɔ Kilisi nɔvialie nun ejɔle'n mɔ sian die Nyanmian a yi a hele'n. Afɪ nɔvialie nun ejɔle sɔ'n dunman nun yê n na fiadi temɔn mɔ ye wə nun nun ɔ.

⁴ Ehika ati, emə séle Nyanmian. Ɔ mán n gán nɔvialie nun ejɔle sɔ'n ke ɔ fata ke min kan yí'n, nán menian'n-mɔ a ti yi bu kpa bɔkɔɔ.

⁵ Emə nun bé mɔ be nzi man Kilisi'n ti a, emə nánndi ngele su. Temɔn'n mɔ ye wə nun'n, emə hán Kilisi anwɔn ejɔle'n be héle bé.

⁶ Emə mán bé nwan ejɔle'n yó fe, ese be hán ejɔle m'ɔ kɔ atɪn su. Yí die, se sɔanlan bie bisa emə kosuan an, anɪn emə nyan bie be bua yi kanlanman.

⁷ Tisiki ti yé nianman kpa, ɔ su Kilisi ananhɔle nun, ɔ bɔka mín ye di yé Min junman'n. Ɔ 'ba bɔ kwalaa kwalaa'n ɔ kele emə, nán emə a nwun ejɔle'n mɔ ɔ'a tɔ mín'n.

⁸ Ehika ati, min sɔan anianman sɔ nun emə anwɔn elɔ, maan ɔ kan ewa ejɔle ɔ kele emə, nán emə ahɔnlɪn a tɔ bé kunnun b'a nyan anwɔnsele.

⁹ Min sɔan yi nun Onezimɔn emə anwɔn elɔ. Ɔ ti yé nianman kpa, ɔ su yé Min ananhɔle nun. Ɔ nun Tisiki, be 'ba bɔ ewa kwalaa kwalaa'n be kele emə.

¹⁰ Alisitakɪ mɔ min nun yi la fiadi sɔa nun anun ewa'n, yi nwan ɔ 'yɔ emə like. Maakɪ m'ɔ ti Baan-abasi anianman'n, yi kusu yi nwan ɔ 'yɔ bé like.

Maaki sɔ'n, m'an han yí nwɔn ejɔle m'an hele emɔ daba. Yí ti, se ɔ ba emɔ anwɔn elɔ a, emɔ só yí nun kanlanman.

¹¹ Zozi mɔ be fele yí Zusutusu'n, yí kusɔ yí nwan ɔ 'yɔ bé like. Bé menian nsan sɔ'n, bé ala yê be ti Zufu mɔ b'a le Kilisi b'a li be nɔn mín ye di Nyanmian Belemgbin Mân nun anwɔn junman ɔ. B'a man mín lva a cici mín nwɔn kpa.

¹² Epafalasi m'ɔ fi Kolɔsu'n, yí kusɔ yí nwan ɔ 'yɔ emɔ like. Ɔ ti Kilisi akva. Ɔ yɔ mmɔtve m'ɔ su ebve ɔ man emɔ cian daa. Ɔ sele Nyanmian ke emɔ tíla bé dedi nun anun kpolo, ɔ mán emɔ ati tɔn wɔ Wawe nun, ese ɔ mán emɔ hɔala be yó like biala m'ɔ kulo'n kpa bɔkɔɔ.

¹³ Mɔn kɔala mɔn di Epafalasi anwɔn adanzi ke, ɔ bɔ emɔ anwɔn mɔndɔnlɔn kpa. Ɔ bɔ Laodise ɔ nɔn Hielapolisi asɔnɔn mma'n-mɔ kusɔ anwɔn mɔndɔnlɔn kpa.

¹⁴ Yé manngɔn Luku m'ɔ di dɔkɔte junman'n, ɔ nɔn Demasi, bé nwan be 'yɔ emɔ like.

¹⁵ Emɔ yó Laodise elɔ anianman'n-mɔ like. Emɔ yó Ninfa nɔn asɔnɔn mma'n-mɔ mɔ be yia yí awulo ebɛlɛ'n like.

¹⁶ Se emɔ kɔnnga kalata ehi yue a, be mán ɔ tú Laodise elɔ anianman'n-mɔ maan bé kusɔ be kɔnnga yí asɔnɔn sua nun anun. Emɔ kusɔ kɔnnga kalata'n m'ɔ fi Laodise elɔ mɔ emɔ asa kɔ han yí'n.

¹⁷ Emɔ hán héle Alisipɔ ke junman'n mɔ yé Mɔn a fa a wula yí sa nun ke ɔ lí'n, ɔ bó mɔndɔnlɔn ɔ lí yí kpa bɔkɔɔ.

¹⁸ Ejɔle kpɔle ehi-mɔ ti mín muonun mín Pɔlv mín sa ati kalata. Mɔn kele emɔ mɔn bisa bé ahɔn. Nán be man bé lva fi ke n de la fiadi sua nun anun.

Nyanmian nyila'n hán emə!

Anyin

Anyin: Nyɔhyɛ Fɔfɔlɛ'n New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agni Sanvi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files
dated 26 Apr 2025

b4bf56fc-6e3d-5a7c-9f55-25d2c3645a88